

FORTIS-AFFAIRE NADERT CLIMAX

De climax van de Fortis-affaire tekent zich af. Of eigenlijk anticlimax, want de 30 euro per aandeel van vroeger komt nooit meer terug. De schade zo veel mogelijk beperken is nu het belangrijkste.

TEKST: PATRICK BEIJERSBERGEN

De experts die door het Brusselse hof van beroep werden aangesteld om de transacties tussen Fortis, de Benelux-landen en BNP Paribas onder de loep te nemen hebben hun voorlopige conclusies openbaar gemaakt in een 94 pagina's tellend rapport. Zij stelden dat voor de Nederlandse activiteiten een redelijke prijs lijkt te zijn betaald, maar dat de transactie met de Belgische staat en BNP Paribas zeker voor heronderhandeling in aanmerking komt.

Omdat hiermee het goedkeuren van deze transacties op de aandeelhoudersvergaderingen van 11 en 13 februari nog iets meer op losse schroeven kwam te staan, sloten de partijen binnen enkele dagen een nieuwe deal, waarin het Belgische verzekeringsbedrijf voor 90 procent in het beursgenoteerde Fortis (de holding) blijft.

Dat was overigens niet de enige optie die de experts voorstelden. Ook een deel van Fortis Bank had weer kunnen worden ondergebracht in de holding. Gezien de grote onzekerheid, met name rond bankbedrijven, lijkt het zelfstandig verdergaan van Fortis Bank een utopie.

DUBIEUZE ROL NEDERLAND

De experts schetsten in hun rapport een beeld van Fortis dat eind september aan de rand van de afgrond stond. De bank-verzekeraar had onvoldoende liquiditeiten om aan al zijn verplichtingen te voldoen en kon niet meer bij andere banken lenen. De overheden participeerden, maar ook dat mocht niet baten.

De rol van Nederland wordt in het rapport hier en daar "dubieus" genoemd. Het terugtrekken van de aanvankelijke participatie

van 49 procent in Fortis Bank Nederland zou direct het feitelijke einde van de Fortis-groep hebben ingeluid.

In een opsomming van de bij Fortis betrokken partijen die hun belang in het geding zagen komen, worden de aandeelhouders als laatste genoemd. Belangen als de financiële stabiliteit van het land, het beheer van de openbare schuld, de vrijwaring van belastingbetalers, de deposito's van klanten en de handhaving van de werkgelegenheid gingen voor.

IN DIT SOORT SITUATIES ZOU DE ECB EEN PROMINENTERE ROL MOETEN SPELEN

Uit de afsluitende zin van het rapport blijkt dat de financiële sector België eigenlijk in omvang ontstegen was: "In dit complexe economische debat zijn het belang van de staatsschuld tegenover het bruto binnenlands product, de omvang van de bankinstellingen ten opzichte van de omvang van het land en de omvang van de centrale bank doorslaggevende elementen."

Het feit dat de risicopremie op Belgische staatsleningen het afgelopen jaar scherp opliep, is een bewijs van deze stelling en rechtvaardigt de gedachte dat de ECB in

dit soort situaties wellicht een prominente rol had moeten spelen, in plaats van dat twee landen met elkaar in de clinch liggen over wie welke delen redt of overneemt.

NIEUWE OVEREENKOMST

Het rapport stelde concreet dat de operatie met de 'cashes' – een pakket van complexe converteerbare obligaties zonder aflooptdatum van 3 miljard euro dat eind 2007 werd uitgegeven om het tier 1-kapitaal te versterken – opnieuw zou moeten worden onderhandeld omdat deze te voordelig voor BNP Paribas uitpakte.

Naar aanleiding van het 'expertenrapport' kwamen BNP Paribas en de Belgische staat snel met een nieuwe deal, waarin de behandeling van de cashes inderdaad meer in het voordeel van de holding werd ingericht en waarin 90 procent van Fortis Verzekeringen België achterbleef in de holding. Hiermee werd direct de actuele waarde van het aandeel Fortis verhoogd en belangrijker nog, vooral het toekomstperspectief verbeterd. Er ontstaat, met de internationale verzekeringsactiviteiten die al in de holding zitten, een levensvatbare verzekeringsmaatschappij die op de middellange termijn weer aandeelhouderswaarde moet kunnen opleveren.

Het meerderheidsbelang van Fortis in het 'special purpose vehicle' met 'giftige' kredieten en derivaten wordt teruggebracht van 66 naar 29,6 procent. Belangrijker nog is dat de Belgische staat een waarborg van 5 miljard euro afgeeft voor deze activa en ook nog 1 miljard euro aan Fortis leent om deze deelneming te financieren. Daarmee neemt